

Виховна робота з неповнолітніми

Відомо, що найдієвішим засобом боротьби зі злочинністю є така необхідність як позбавлення волі. Разом з тим цей вид покарання поєднується з багатьма негативними соціальними і соціально-психологічними наслідками. Процес перевиховання злочинця протікає в середовищі, глибоко дефектному і це негативно, пагубно впливає на свідомість, волю почуття засудженого.

В.В. Панкратов відзначає: “Система покарання з випробуванням дозволяє уникнути направлення неповнолітніх правопорушників до виховної колонії. Адже досвід переконує, що із ВК підліток повертається невиправленим. Позбавляючи, наприклад, неповнолітнього підлітка волі на три роки, юристи розуміють, що прирікають його на перебування в гранично негативному середовищі, яке матиме на підлітка сильний негативний вплив, оскільки вирватись з цього середовища неможливо. Він перебуватиме в ньому 24 години на добу”.

Вивчаючи проблему покарання неповнолітніх, слід визначити, що з урахуванням особи, важливості злочину найбільше ефективним буде призначення покарання, не пов'язаного з ізоляцією від суспільства.

У Постанові Пленуму Верховної Ради України “Про практику призначення судами України мір кримінального покарання” вказано, що до осіб, які вчинили менш небезпечні злочини і здатні виправитись без ізолювання від суспільства, потрібно ширше використовувати надані законом можливості для призначення покарань, не пов'язаних з позбавленням волі. КПК України передбачає, що позбавлення волі не може бути призначене неповнолітньому, який уперше вчинив злочин невеликої тяжкості. Для таких неповнолітніх передбачено застосування звільнення від покарання з випробуванням.

Умовне звільнення від відбування покарання за юридичною природою є випробування з метою перевиховання і виправлення без реального застосування призначеного покарання з наступним можливим звільненням від нього. Звільнення від відбування покарання з випробуванням – це своєрідне попередження про недопустимість вчинення подібного в майбутньому.

Правильна організація виховної роботи з неповнолітніми засудженими до мір покарання, не пов'язаних з позбавленням волі дає реальні результати в їх перевихованні, залученні до суспільно-корисного життя. Важливим є виховання за системою “перспективних ліній”, де для кожного розробляються конкретні завдання. Вибір шляху їх виконання, сприяння в реалізації завдань, допомога неповнолітньому в подоланні труднощів.

В своїй повсякденній роботі ми враховуємо, що шлях запобігання злочинам з боку підоблікових має багатогранний характер. Ми намагаємося виявити причини і фактори, що негативно впливають на поведінку підоблікових, спрямовуємо свої зусилля на подолання негативних проявів у поведінці, координуємо зусилля державних, соціальних служб і громадських організацій, зусилля всіх виховних інститутів у попередженні і подоланні асоціальної поведінки, намагаємося передбачити і запобігти негативним явищам у поведінці неповнолітнього.

У виховному процесі цієї категорії неповнолітніх враховуються такі напрямки, як: моральні, правові, статеві, естетичні та фізичні. Особливе місце у формуванні правомірної поведінки у неповнолітніх правопорушників належить підвищенню рівня їхньої правосвідомості. Правове виховання своїм безпосереднім завданням має сформувати почуття переконання в соціальній необхідності права, формування твердих навичок правомірної поведінки.

Враховуючи те, що кожний правопорушник характеризується індивідуальними особливостями характеру та умов виховання проблеми виправлення такої категорії осіб базуються на індивідуальному процесі їх виховання.

В своїх планах ми передбачаємо заходи з усунення конфліктних стосунків і створення позитивного психологічного клімату в сім'ї, організація вільного часу, врахування позитивних інтересів.

Як необхідна умова виправлення правопорушників є усвідомлення ними перспективи свого життя та шляхи її досягнення. Можливість бачити свою життєву перспективу відповідно до їх реальних можливостей без ущемлення їх прав і законних інтересів. Можливість у всіх повинна бути рівною.

Координаційну діяльність з організації виховання умовно засуджених неповнолітніх покладено на служби у справах неповнолітніх. При їх координаційній ролі виховання правопорушників здійснюється в сім'ях, педагогічних і трудових колективах, у місцях проведення дозвілля. Як орган державної виконавчої влади, служба у справах дітей здійснює безпосередньо та через відповідні державні органи, заходи щодо соціального захисту, запобігання правопорушень серед них та контроль за виконанням цих заходів. Кримінальна міліція у справах неповнолітніх

забезпечує проведення роботи щодо запобігання правопорушень серед таких осіб, зобов'язана виявляти, припиняти та розкривати злочини, вчинені неповнолітніми.

Певну профілактичну роботу проводить суд. Приймаючи рішення він виносить окремі ухвали, спрямовані на усунення обставин, що сприяють вчиненню повторних злочинів.

Ефективними є цілеспрямовані дії виховання державних. Соціальних служб, громадських організацій, педагогічних та трудових колективів, правильно налагоджені стосунки з однолітками та в сім'ї.

Саме правильно організована робота по вихованню неповнолітнього правопорушника, налагодження взаємопорозуміння і довіри з ним приносять позитивні результати і дають можливість повернути його до суспільно-корисного життя.

А.В. Ковальова,

інспектор Березівського РП
Комінтернівського МРВ КВІ
УДПтСУ в Одеській області,
лейтенант внутрішньої служби.